

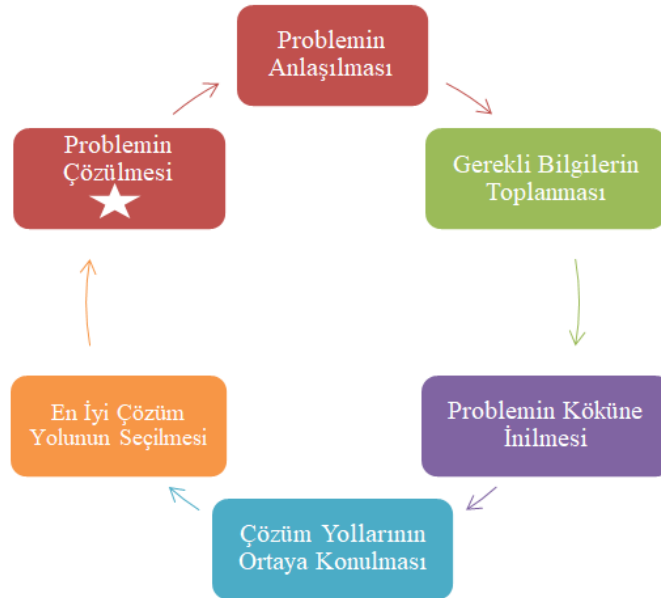
PROBLEM ÇÖZME BECERİSİ

Günlük yaşamda aşılması gereken bazı güçlüklerle, engellerle karşılaşılır ve bunların aşılması için problem çözme yolları aranır (Korkut, 2002: 177). Problem çözme, bireyin bir hedef doğrultusunda ilerlerken karşısına çıkan engeller ile belirlediği hedef arasındaki boşluğu anlaması ve çözme süreci olarak ifade edilmektedir (Aksan ve Sözer, 2007: 32). Diğer bir ifadeyle problem çözme, bireyin geçmişte öğrendikleri ile çözümlenemediği bir durum karşısında zihin anlama ve ayırt etme yeteneğini kullanma durumudur (Alver, 2005: 77). Problem çözme becerisi, bireyi çözüme götürecek bilgilerin kazanılması ve kullanıma hazır olacak hale getirilerek bir sorunun çözümünü uygulayabilme düzeyi olarak ifade edilmektedir (Yılmaz Karabulutlu vd., 2011: 76). Bu beceriler, çocukluktan itibaren öğrenilmekte ve okul yıllarında geliştirilmektedir (Yıldırım vd., 2011: 908).

Bireylerin problem çözme becerilerini etkileyen çok çeşitli faktörler bulunmaktadır. Bireyin gelişimi, kendine güven, etkin iletişim becerisi, geçmiş yaşantı deneyimleri, duygu ve düşünceleri, motivasyonu, sosyokültürel yapısı ve aldığı eğitim gibi birçok faktör bireylerin problem çözme becerisinin gelişimine etki eden faktörler arasındadır (Uysal ve Manavoğlu, 2019: 2). Karşılaşılan problemler karşısında bireylerin tepkileri farklı olabilmektedir. Probleme iyi bir çözüm yolu bulmak yerine problemi görmezden gelmek, problemin kendiliğinden yok olmasını ya da çözülmesini ummak, başkalarının o problemi çözmesini beklemek, karar vermeyi ertelemek, sorumluluğu başkaları üzerine atmak gibi yollara başvurulabildiği de gözlenmektedir (Korkut, 2002: 177).

Problem çözme süreci genellikle bir problemi çözmek için gerekli bilgileri toplamayı, eylemleri planlamayı, uygulamayı ve değerlendirmeyi, sosyal ağları kullanmayı ve iletişim yoluyla başkalarıyla bilgi alışverişinde bulunmayı içermektedir (Lee ve Lee, 2020). Problem çözme sürecinde kişi, geçmiş deneyimleri ile güncel sorunlar arasındaki ilişkiyi anlamalı ve bu konulara göre uygun çözümler bulmalıdır (Ahghar, 2012: 689). Problem çözme sürecine ilişkin görsele aşağıda yer verilmektedir.

Problem Çözme Süreci Aşamaları

Kaynak: Şahin, 2004: 166.

Problem çözme becerilerinin edinilmesi, bireylerde karar vermeyi, özyönetimi ve sorumluluğu geliştirir (Ahghar, 2012: 689). Problem çözme aşamasında başarılı olmak için öncelikle problemin doğru bir şekilde tanımlanması gerekir. Çünkü doğru tanımlama doğru yaklaşımı da beraberinde getirecektir. Bununla birlikte, problemle ilgili yeterli bilgiye sahip olmak olası çözüm etkinliğini de artıracaktır (Çınar vd., 2009: 217).

KAYNAKLAR

- Ahghar, G. (2012). Effect of problem-solving skills education on auto-regulation learning of high school students in tehran. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 69, 688-694.
- Aksan, N., & Sözer, A. (2007). Üniversite öğrencilerinin epistemolojik inançları ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkiler. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 31-50.
- Alver, B. (2005). Üniversite öğrencilerinin problem çözme becerileri ve akademik başarılarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 21(21), 75-88.
- Çınar, O., Hatunoğlu, A., & Hatunoğlu, Y. (2009). Öğretmenlerin problem çözme becerileri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 215-226.
- Korkut, F. (2002). Lise öğrencilerinin problem çözme becerileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(23).
- Lee, B., & Lee, Y. (2020). A study examining the effects of a training program focused on problem-solving skills for young adults. *Thinking Skills and Creativity*, 37, 100692.
- Şahin, Ç. (2004). Problem çözme becerisinin temel felsefesi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (10).
- Uysal, N., & Manavoğlu, B. (2019). Hemşirelik öğrencilerinin problem çözme becerilerinin incelenmesi. *Sağlık ve Yaşam Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1-5.
- Yıldırım, A., Hacıhasanoğlu, R., Karakurt, P., & Türkleş, S. (2011). Lise öğrencilerinin problem çözme becerileri ve etkileyen faktörler. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1), 905-921.
- Yılmaz Karabulutlu, E. Y., Yılmaz, S., & Yurttaş, A. (2011). Öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişki. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 2(2), 75-79.

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
Arş. Gör. İpek GÜRSOY Yönetim Kurulu Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi Fatma Zehra YILDIZ Koordinatör Yardımcısı	Dr. Öğr. Üyesi Emine ATALAY Koordinatör